

ЦВЕТАН СЕВЕРСКИ РИСКЪТ ОСТАРЯЛА ДУМА

chitanka.info

В нашия петдесетмилионен град от години насам всички осигурителни прибори показваха 100%. Това не бе прищявка, напротив, имаше силата на закон.

Сто процента сигурност на полета, сто процента сигурност за живота ти, сто процента сигурност, че ще изпълниш замисленото, независимо от неговата трудност.

Облечен съм в костюма „стрела“, включил съм напрежението на „полето“^[1]. Летя със саблена скорост, мога да се превърна в неподвижен стълб само за секунда. Правя винтови движения и отново политам хоризонтално като птица, стрелнала се на юг към топлото море. Морето ли? И в него мога да се гмуркам подобно подводен апарат, като скутер да поря вълните и да се надбягвам с акулите, ако ми харесва. Акулите са ужасно изгладнели и, помирисали плячката, се хвърлят да ме догонят.

Ето аз ги допускам до мене — след миг ще ми близнат петите — мога да им позволя дори да ме разкъсат... Апаратът за възстановяване на физическото ми състояние е безупречен, стрелката му сочи 100% сигурност.

Всичко в тези състезания е абсолютно подсигурено. В състезанията ли само?...

Днес обаче има един измервателен уред, който не сочи 100%. Моят.

* * *

Тя седеше в края на трибуната за официални лица.

Нарочно беше избрала кресло напред до полосата на състезателния полигон. С оптическа система следеше всеки мой „кръг“ в сферата на „опасното летене“. Сферата носеше това ангажиращо име по традиция, останала от онова време, когато хората са се състезавали на ловкост, съобразителност, сила, воля и умение да се владеят, на безстрашие и още подобни качества на духа и физиката, явно съзнавайки, че изневери ли им поне едно от тези качества, за миг могат да се превърнат в няколко капки роса...

Не знаейки кога за пръв път въведоха апаратите за сигурност — бях още дете, но помня, че тази техническа новост се посрещна с възторг, с

какъвто се посрещат само великите открития.

После въведоха осигуряването във всички области на личния и обществения живот. Естествено, разтури се организацията за охрана на труда...

Въпреки това днес моята скала на апарата за осигуряване показваше не 100%, а 80%! Засега изглежда само момичето го знаеше и затова изтръпваше при острите ми откъсвания. Правех ги с резки изменения на полярността на полето, което ме движеше. Момичето буквално трепереше, когато „падах“ от две хиляди метра като куршум.

Избирах нарочно най-трудните и най-ефектни упражнения — беше ме обзела суетност, непозната за нашето време. Искях да ѝ се харесам. Нали затова пред очите ѝ изместих стрелката на скалата с 20%.

Сега изпълнявах минутно хоризонтално летене с разтворени ръце и усещане за волност кълни в съзнанието ми. За миг си представих последната екскурзия до Рилските езера, старата легенда, която ми разказаха моите приятели Руми и Альоша. Бяхме тримата, както често се получаваше напоследък, измисляхме милион весели игри, но аз бях тъжен. Така ми и викаха — тъжното момче.

Днес обаче всичко имаше съвсем други измерения — чувствавах се радостен, силен, волен, сигурен в себе си и трябваше да побежда останалите състезатели. За тях малко мислех, знаех само, че ще бъда първи, че ще смая хилядната публика, когато разбере какви са били показанията на прибора ми, впрочем днес и публиката малко ме интересуваше, по-важното за мен беше, че момичето примираше от страх и, свито в креслото, се бе превърнало в очакване на щастливия край на състезанието. Ето пред мен е кардиограмата на нейното вълнение — силни резки отскоци, съответстващи по време на опасните ми излизания из обсега на полето. От предварителната информация по състезанието тя знаеше, че кръговете ми движения не бива да имат радиус по-малък от пет километра, защото мога да попадна в зоната на „световъртенето“.

Какво пък, съображенията са за страхливците.

Намалих радиуса на три километра, направих малък кръг, повторих го и от миниатюрния екран, монтиран върху вътрешната страна на шлема ми, попих възхищението на зрителите. Те изглежда бяха забелязали отчитането на скалата на моя прибор върху огромното

светещо табло на полигона, защото от екрана чувствах как ме пробождаат хиляди погледи. Бяха пристигнали всъдегети „Бърза помощ“.

Останалите състезатели намалиха своите скорости на летене. По видеофона ме предупредиха да внимавам и веднага да увелича радиуса на 6 километра. Помислих си за механизма в джоба ми, засмях се на поръчаната предпазливост и изпълних упражнението „тънък свредел“. Публиката ахна. Мегавизионната уредба в шлема ми позволяваше да чуя: „Той е полудял... Тук има някаква измама... Не, не е възможно това да го направи човек... Не е възможно. Може би робот лети с тази «стрела».“

Публиката окончателно ме развесели.

— Увеличете радиуса, защото приборът ви показва намалена сигурност! — наредиха ми по видеофона. — Не можем да изместим стрелката, защото ще нарушим балансирането. Изпълнявайте само леки упражнения! До края остават около пет минути.

„Смешници“ — казах си аз и избягнах едно остро излизане, като намалих интензивността на полето — завоят беше безупречен. Доброто настроение и вдъхновението ми помагаха.

Тя пляскаше с ръце и се радваше като дете. Прекрасно е това усещане — да се възхищават от тебе! Сега си обяснявам почитта на старите хора към цирковото изкуство, при което вероятността да загинеш понякога е била петдесет процента. Някога... Някога тореадорите са излизали срещу разярени бикове и не са знаели дали ще напуснат живи арената. Някога ловците са нагазвали буйните треви на джунглите и с една пушка в ръце са срещали хиени, леопарди, пантери, питони... Изчислявал ли е някои сигурността им в тази игра? Ами първите покорители на небето, откъснали се от земята с чифт дървени криле и с едно моторче, което всеки момент е можело да изгасне...

— Забраняваме упражненията! Преминете на хоризонтален полет. До края на състезанието остават две минути. Предупреждаваме ви: приборът за осигуряване показва само 80%! Не разбирате ли, че можете да загинете!...

Пипнах механизма в джоба ми — не се лъжех, беше включен. Дори малко съвестно ми стана, че разтревожих старците от комисията. Те нали бяла свикнали да не напускат своя дом, ако не са проверили

каква е вероятността да се върнат в определеното време, ненапръскани от дъжд, ненапрашени от вятър... Страшно разтревожени бяха тези хора.

Момичето, въпреки че беше смело, изглежда се бе поддало на общата психоза, защото на екрана пред себе си видял изплашените ѝ очи. Наведох глава — можех да се разочаровам.

Едно малко невнимание ме изведе от полосата и тъй като ъгълът беше много малък, аз се завъртях в противоположната на движението посока. Усетих силно натоварване, шлемът ми изпука, в следващия миг изключих интензивността на полето и полетях право надолу. Усетих силен удар, вълна на замайване... Пауза... Малко преди удара видях лицето ѝ — беше изкривено от болка. Нямах време да помисля за онези 20% чист риск...

Само след минута забитият в земята свредел се превърна в жив и здрав човек. Тълпата нададе радостни викове.

— Победителл! — ечеше над полигона.

По мегавизията съобщавах, че въпреки двадесетте процента риск — нещо феноменално! — апаратът е възстановил героя на деня, новия шампион по вакуумно летене.

Дойдох на себе си в прегръдките на познати и непознати, тренъори и менажери на противникови състезатели.

— Боже мой! — каза тя. — Да вярвам ли? Ти оживя...

Скалата на огромното светлинно табло беше замръзнала на 80%.

Нещо ме смути. Че исках да я развълнувам, беше факт, но...

Преди полета взех в джоба си един миниатюрен закъснител с дистанционно управление. Всъщност, в това се състоеше моята дребна хитрост: скалата на централното табло за разлика от всички останали скали, сочеше 80%, а скаличката на дистанционното устройство в джоба ми показваше 100%. Дистанционното устройство беше настроено на същата честота. Именно на него аз разчитах...

Някаква смътна догадка мина през проясненото ми съзнание. Извадих бързо от джоба си закъснителя и впих поглед. Стрелката му сочеше не сто, а осемдесет процента сигурност. Толкова, колкото показваше официалният прибор.

— Интересно — казах аз гласно. Бях в съблекалнята и можех да обмисля случилото се спокойно.

Погледнах отново скаличката и се сетих какво се беше случило. На моята шега техниката беше отвърнала с друга — обратната връзка беше прехвърлила стойността на отчитането от главния апарат на дистанционния закъснител и рискът си оставаше. Този древен пропуск в техническите ми познания можеше да ми струва скъпо, ако на моя страна в случая не бе добрият шанс.

Бях претръпнал вече. Не изпитвах страх, а по-скоро се чувствах радостен като след победа в трудна хазартна игра.

Момичето се притискаше в мен, неподозирайки за съществуването на друга скала. А опасността, която бе схванала с женската си интуиция по време на състезанието, сега беше вече минало.

Пред мене примамливо стоеше стълбичката на победителя. Там заедно с мене щеше да застане и добрият, отдавна забравен шанс.

---

[1] Вакуумно поле, което управлявано променя посоката си и по този начин движи състезателя с огромна скорост. Състезателят е облечен в специално облекло, за да преодолява съпротивлението. ↑

Публикувано в списание „Авиация и космонавтика“, брой 5/1972

г.

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.